

Värdering till verkligt värde

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2011/12:26, där det föreslås att vissa bestämmelser om värdering av materiella och immateriella tillgångar till verkligt värde, som ännu inte har fått tillämpas, upphävs. Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 januari 2012.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen, och utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
Värdering till verkligt värde	4
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	6
Propositionen	6
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Värdering till verkligt värde

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
2. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:26 punkterna 1–3.

Stockholm den 24 november 2011

På civilutskottets vägnar

Veronica Palm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Veronica Palm (S), Jan Ertsborn (FP), Magdalena Andersson (M), Anti Avsan (M), Carina Ohlsson (S), Eva Bengtson Skogsberg (M), Margareta Cederfelt (M), Jonas Gunnarsson (S), Hannah Bergstedt (S), Ola Johansson (C), Yilmaz Kerimo (S), Jessika Vilhelmsson (M), Jan Lindholm (MP), Carina Herrstedt (SD), Marianne Berg (V), Thomas Finnborg (M) och Rose-Marie Carlsson (S).

Utskottets överväganden

Värdering till verkligt värde

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

Den 1 januari 2005 ändrades årsredovisningslagen (1995:1554) med anledning av att den s.k. IAS-förordningen trädde i kraft, dvs. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder och vissa beslutade ändringar i EU:s redovisningsdirektiv (prop. 2004/05:24, bet. 2004/05:LU3, rskr. 2004/05:89). Genom ändringarna fick företagen möjlighet att tillämpa internationella redovisningsprinciper inom ramen för svensk lag. Lagändringarna innebar att möjligheten att värdera materiella och immateriella tillgångar till verkligt värde utökades. Syftet var att göra det möjligt för företagen att i årsredovisningen tillämpa internationella redovisningsstandarder för redovisning och värdering av bl.a. immateriella tillgångar, biologiska tillgångar och förvaltningsfastigheter.

I avvaktan på viss kompletterande lagstiftning har riksdagen skjutit fram den tidpunkt då de aktuella värderingsbestämmelserna i årsredovisningslagstiftningen får börja tillämpas – enligt den senaste lagändringen till det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2011.

I propositionen lämnar regeringen förslag om att ta bort den möjlighet att värdera materiella och immateriella tillgångar till verkligt värde som införts men som ännu inte fått tillämpas.

Enligt regeringens uppfattning står det inte klart att utvecklingen av god redovisningssed kommer att medföra sådana merkostnader att det är motiverat att införa den kompletterande lagstiftning som behövs för att bestämmelserna om värdering av materiella och immateriella tillgångar till verkligt värde ska kunna tillämpas. En sammantagen bedömning leder enligt regeringen till att värderingsbestämmelserna bör upphävas. Det samma gäller motsvarande bestämmelser i de särskilda årsredovisningslagarna för kreditinstitut och värdepappersbolag respektive försäkringsföretag.

Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 januari 2012.

Regeringens förslag finns i *bilaga 1* och lagförslagen i *bilaga 2*.

Lagförslagen i propositionen grundar sig på en departementspromemoria som har utarbetats inom Justitiedepartementet. Promemorian har behandlats vid ett remissmöte.

Utskottets ställningstagande

Lagförslagen har inte mött invändningar i någon motion. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta de lagförslag som har lagts fram.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:26 Värdering till verkligt värde:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen
(1995:1554)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om årsredovisningslagen (1995:1554)²
dels att 4 kap. 14 f och 14 g §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 4 kap. 14 f § ska utgå,
dels att 4 kap. 3 och 9 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §³

Anläggningstillgångar ska tas upp till belopp som motsvarar utgifterna för tillgångens förvärv eller tillverkning (anskaffningsvärdet), om inte annat följer av 4, 5, 6, 12, 13 a, 14 a, 14 e eller 14 f §.

I anskaffningsvärdet för en förvärvad tillgång ska räknas in, utöver inköpspriset, utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

I anskaffningsvärdet för en tillverkad tillgång får räknas in, utöver sådana kostnader som direkt kan hänföras till produktionen av tillgången, en skälig andel av indirekta tillverkningskostnader.

Ränta på kapital som har lånats för att finansiera tillverkningen av en tillgång får räknas in i anskaffningsvärdet till den del räntan hänför sig till tillverkningsperioden. Om ränta har räknats in i anskaffningsvärdet, ska en upplysning om detta lämnas i en not.

Utgifter för värdehöjande förbättringar av en tillgång får räknas in i anskaffningsvärdet, om de har lagts ned under räkenskapsåret eller balanserats från tidigare år.

9 §⁴

Omsättningstillgångar *skall*, om inte annat följer av 10 §, 12 §, 13 a §, 14 a §, 14 e § eller 14 f §, tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balans-

Omsättningstillgångar *ska*, om inte annat följer av 10, 12, 13 a, 14 a eller 14 e § tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balans-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/51/EG av den 18 juni 2003 om ändring av direktiven 78/660/EEG, 83/349/EEG, 86/635/EEG och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning i vissa typer av bolag, banker och andra finansinstitut samt försäkringsföretag (EUT L 178, 17.7. 2003, s. 16, Celex 32003L0051).

² Senaste lydelse av

4 kap. 14 f och 14 g §§ 2004:1173

rubriken närmast före 4 kap. 14 f § 2004:1173.

³ Senaste lydelse 2010:1515.

⁴ Senaste lydelse 2004:1173.

dagen. dagen.

Med anskaffningsvärde förstås, om inte annat följer av 11 §, utgifterna för tillgångens förvärv eller tillverkning. Vid bestämmandet av anskaffningsvärdet tillämpas 3 § andra–fjärde styckena.

Med nettoförsäljningsvärde avses försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad. Om det finns särskilda skäl, får återanskaffningsvärdet, i förekommande fall med avdrag för inkurans, eller något annat värde som är förenligt med 2 kap. 2 och 3 §§ användas i stället för nettoförsäljningsvärdet.

Med återanskaffningsvärde avses det belopp som motsvarar den utgift för anskaffandet som företaget skulle ha haft, om tillgången anskaffats på balansdagen.

Om företaget drivs av en fysisk person eller ett dödsbo, får djur i jordbruk eller renskötsel värderas till det värde som fastställs av Skatteverket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs¹ att 4 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §²

Med beaktande av vad som föreskrivs i 2 § *skall* följande bestämmelser om värderingen i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § första stycket och 2 § om vad som är anläggningstillgångar och omsättningstillgångar,

3 § om anskaffningsvärde för anläggningstillgångar,

4 § om avskrivning av anläggningstillgångar,

5 § om nedskrivning av anläggningstillgångar,

6–8 §§ om uppskrivning av anläggningstillgångar,

9 § första–fjärde styckena om värdering av omsättningstillgångar,

10 § om värdering av pågående arbeten,

11 § om varulagrets anskaffningsvärde,

12 § om redovisning till bestämd mängd och fast värde,

13 a § om redovisning enligt kapitalandelsmetoden,

14 § om egna aktier,

14 a–14 d §§ om värdering av finansiella instrument,

14 e § om värdering av säkrade poster,

14 f och 14 g §§ om värdering

av vissa tillgångar till verkligt värde,

15 § om periodisering av vissa belopp vid upptagande av lån, samt

16 § om omräkning av förlagsinsatser.

2 §³

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) ska tillämpas med följande avvikelser:

1. I en bank krävs för uppskrivning av anläggningstillgång enligt 6 § första stycket Finansinspektionens medgivande.

2. I en sparbank får uppskrivningsbeloppet, vid uppskrivning enligt 6 § första stycket, tas i anspråk för avsättning till reservfond, och uppskriv-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/51/EG av den 18 juni 2003 om ändring av direktiven 78/660/EEG, 83/349/EEG, 86/635/EEG och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning i vissa typer av bolag, banker och andra finansinstitut samt försäkringsföretag (EUT L 178, 17.7. 2003, s. 16, Celex 32003L0051).

² Senaste lydelse 2006:872.

³ Senaste lydelse 2009:35.

ningsfonden, i stället för vad som sägs i 7 §, tas i anspråk för avsättning till reservfond.

3. En bank får inte tillämpa 7 § första stycket 2 om användande av uppskrivningsfonden för täckande av förlust.

4. För ett kreditmarknadsbolag prövar allmän domstol ett ärende enligt 7 § andra stycket om att ta uppskrivningsfonden i anspråk. I fråga om domstolens tillstånd gäller 10 kap. 14 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i tillämpliga delar.

5. Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen medge att även andra kreditinstitut och värdepappersbolag än sådana företag som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket denna lag får tillämpa bestämmelsen i 13 a §.

6. Finansiella instrument ska tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

7. Kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattas av denna lag får tillämpa 14 b § tredje stycket.

8. Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen medge att även andra kreditinstitut och värdepappersbolag än sådana företag som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket denna lag får tillämpa bestämmelserna i 14 f och 14 g §§.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Härigenom föreskrivs¹ att 4 kap. 1, 2, 5, 6 och 7 §§ lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §²

Med beaktande av vad som föreskrivs i 2 § *skall* följande bestämmelser om värderingen i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 2 § om immateriella anläggningstillgångar,
- 3 § om anskaffningsvärde för anläggningstillgångar,
- 4 § om avskrivning av anläggningstillgångar,
- 5 § om nedskrivning av anläggningstillgångar,
- 6–8 §§ om uppskrivning av anläggningstillgångar,
- 9 § första–fjärde styckena om värdering av omsättningstillgångar,
- 10 § om värdering av pågående arbeten,
- 11 § om varulagrets anskaffningsvärde,
- 12 § om redovisning till bestämd mängd och fast värde,
- 13 § om omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta,
- 13 a § om redovisning enligt kapitalandelsmetoden,
- 14 § om egna aktier,

14 a–14 d §§ om värdering av finansiella instrument,

14 e § om värdering av säkrade poster,

14 f och 14 g §§ om värdering av vissa tillgångar till verkligt värde, samt

15 § om periodisering av vissa belopp vid upptagande av lån.

2 §³

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) ska tillämpas med följande avvikelser:

- 1. 2 § tillämpas på immateriella tillgångar (B).
- 2. 3 § ska tillämpas på samtliga tillgångar, om inte annat följer av detta kapitel.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/51/EG av den 18 juni 2003 om ändring av direktiven 78/660/EEG, 83/349/EEG, 86/635/EEG och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning i vissa typer av bolag, banker och andra finansinstitut samt försäkringsföretag (EUT L 178, 17.7. 2003, s. 16, Celex 32003L0051).

² Senaste lydelse 2006:873.

³ Senaste lydelse 2009:36.

3. 4 § ska tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placerings-tillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande ska brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

4. a) 5 § ska tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande ska brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

b) 5 § andra stycket ska tillämpas endast på placeringar i koncernföretag och intresseföretag (C.II), andra finansiella placeringstillgångar (C.III.1–7) samt depåer hos företag som avgivit återförsäkring (C.IV), utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

5. a) 6 och 8 §§ gäller endast skadeförsäkringsbolag och ska tillämpas på placeringstillgångar (C) samt på sådana tillgångar hänförliga till materiella tillgångar och varulager (G.I) som stadigvarande ska innehas eller brukas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

b) Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag får inte skrivas upp till högre värde än vad som medges av Finansinspektionen.

6. Uppskrivningsbelopp enligt 6 § får endast användas för ökning av aktiekapitalet genom fondemission eller för avsättning till en uppskrivningsfond (AA.III).

7. 7 § första stycket 2 och andra stycket om användning av uppskrivningsfonden för att täcka förlust får inte tillämpas.

8. 9 § ska tillämpas på dels fordringar (F), dels kassa och bank (G.II), dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som inte stadigvarande ska brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

9. 12 § ska tillämpas på materiella tillgångar och varulager (G.I).

10. 13 a § får om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande tillämpas även av andra försäkringsföretag än sådana företag som det hänvisas till i den bestämmelsen.

11. Finansiella instrument ska tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

12. Försäkringsföretag som omfattas av denna lag får tillämpa 14 b § tredje stycket.

13. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D) ska alltid tas upp till sitt verkliga värde.

14. 14 f och 14 g §§ får om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande tillämpas även av andra försäkringsföretag än sådana företag som det hänvisas till i de bestämmelserna.

5 §⁴

Andra placeringstillgångar (C) än finansiella instrument får tas upp till sitt verkliga värde *även av* Andra placeringstillgångar (C) än finansiella instrument får tas upp till sitt verkliga värde.

⁴ Senaste lydelse 2004:1177.

andra försäkringsföretag än sådana företag som avses i 3 kap. 4 a § andra stycket årsredovisningslagen (1995:1554).

Värdering enligt första stycket får ske bara om alla tillgångar som ingår i en och samma post som föregås av en arabisk siffra eller som tas upp under Byggnader och mark (C.I) värderas på samma sätt.

6 §⁵

Vinster eller förluster som uppkommer när tillgångar tas upp till sitt verkliga värde enligt 5 § denna lag eller 4 kap. 14 a, 14 e *eller 14 f §§* årsredovisningslagen (1995:1554) *skall* redovisas som särskilda poster i resultaträkningen, om inte värdeförändringen *skall* redovisas i en fond för verkligt värde enligt 4 kap. 14 d § andra stycket *eller 14 g § andra stycket* samma lag.

Vinster eller förluster som uppkommer när tillgångar tas upp till sitt verkliga värde enligt 5 § denna lag eller 4 kap. 14 a *eller 14 e §* årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* redovisas som särskilda poster i resultaträkningen, om inte värdeförändringen *ska* redovisas i en fond för verkligt värde enligt 4 kap. 14 d § andra stycket samma lag.

7 §⁶

Om placeringstillgångar (C) i balansräkningen värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet, *skall* upplysningar om en värdering till verkligt värde lämnas i en not. Upplysningarna *skall* lämnas fördelade på de i balansräkningen enligt bilaga I upptagna tillgångsposterna. När placeringstillgångar (C eller D) i balansräkningen värderas till verkligt värde enligt 5 § eller 4 kap. 14 a, 14 e *eller 14 f §§* årsredovisningslagen (1995:1554), *skall* på samma sätt upplysningar om en värdering med utgångspunkt i anskaffningsvärdet lämnas i en not.

Om placeringstillgångar (C) i balansräkningen värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet, *ska* upplysningar om en värdering till verkligt värde lämnas i en not. Upplysningarna *ska* lämnas fördelade på de i balansräkningen enligt bilaga I upptagna tillgångsposterna. När placeringstillgångar (C eller D) i balansräkningen värderas till verkligt värde enligt 5 § eller 4 kap. 14 a *eller 14 e §* årsredovisningslagen (1995:1554), *ska* på samma sätt upplysningar om en värdering med utgångspunkt i anskaffningsvärdet lämnas i en not.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.

⁵ Senaste lydelse 2004:1178.

⁶ Senaste lydelse 2004:1178.